

MOTYVUOTA IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO
VALSTYBĖS ĮMONĖJE VIDAUS VANDENS KELIŲ DIREKCIJOJE
2019-08-27

1. BENDRA INFORMACIJA

Pateikiamas analizės objektas – pasirinkta veiklos sritis, kurioje egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, analizės tikslas, analizės laikotarpis, nurodoma kas atliko analizę

Vykdam Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2018 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. 3-573 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. 3-466 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų, valstybės įmonių, akcinių bendrovių ir viešųjų įstaigų veiklos ričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybės, nustatymo“ pakeitimo“ reikalavimus, valstybės įmonėje Vidaus vandens kelių direkcijoje buvo atliktas veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas ir korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas:

1. Vandens transporto priemonių laikymo paslaugų srityje.
2. Techninės priežiūros ir gamybos skyriaus vykdomoje vidaus vandenų laivų priežiūros ir remonto srityje.

Analizės tikslas – nustatyti rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos vykdomos veiklos srityse, įvertinti, ar veiklos sritis reglamentuojantys vidaus teisės aktai yra aiškūs ir nedviprasmiški (nedidina korupcijos pasireiškimo rizikos) ir pasiūlyti prevencijos priemones šiems korupcijos rizikos veiksniams suvaldyti ir pašalinti.

Analizės laikotarpis – 2018 m. liepos 1 d. – 2019 m. birželio 30 d.

Analizę atliko – valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos už korupcijos prevenciją atsakingas asmuo - generalinio direktoriaus pavaduotojas Gediminas Vasiliauskas

2. ANALIZĖS REZULTATAI

2.1. Analizuotų ir vertintų teisės aktų ar kitų dokumentų sąrašas

Pateikiami veiklos sritį reglamentuojantys teisės aktai ar kiti dokumentai

- 1) Valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2016 m. vasario 19 d. įsakymas Nr. 4S-26 „Dėl valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos uostų ir prieplaukų naudojimo ir priežiūros tvarkos patvirtinimo“ (2017 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. 4S-24 redakcija).
- 2) Valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. gruodžio 7 d. įsakymas Nr. 4S-160 „Dėl paslaugų, teikiamų dengtoje aikštelėje, esančioje Kauno žiemos vidaus vandenų uoste, įkainių patvirtinimo“.
- 3) Valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. gruodžio 7 d. įsakymas Nr. 4S-160 „Dėl paslaugų, teikiamų dengtoje aikštelėje, esančioje Kauno žiemos vidaus vandenų uoste, įkainių patvirtinimo“.
- 4) Valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2018 m. rugsėjo 7 d. įsakymas Nr. 4S-124 „Dėl pareigybės nuostatų patvirtinimo“.
- 5) Valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos „Laivų remonto procedūra“ PR-13 (ISO 9001:2017) (toliau – ISO procedūra).
- 6) Valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2019 m. vasario 25 d. įsakymas Nr. 4S-25 „Dėl komercinių darbų kainos skaičiavimo metodikos ir valandinių darbuotojų, krovinių pervežimo, krovos darbų ir laivų kėlimo slipu įkainių patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas dėl komercinių darbų).

2.2. Vertinimo metodika

Nurodomas pasirinktas vertinimo būdas (atliktas vidinis tyrimas, atlikta apklausa, atlikta lyginamoji, sisteminė dokumentų analizė, teisės aktų ar procedūrų peržiūra/vertinimas ar kt.)

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos vykdomos veiklos srityse, buvo atlikta sisteminė teisės aktų ir kitų dokumentų analizė, vertintos procedūros.

2.3. Analizės rezultatas

Pateikiami esamos situacijos analizės rezultatai ir įvardijamos priežastys, didinančios korupcijos pasireiškimo rizikos lygį, arba kita svarbi informacija.

Atliekant analizę reikalinga vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“¹, taip pat rekomenduojama atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimą Nr. 243 „Dėl teisės aktų projektų antikorporacinio vertinimo taisyklių patvirtinimo“²

1. Veiklos sritis - vandens transporto priemonių laikymo paslaugos

- 1) Vadovaujantis valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos įstatų 8.15 papunkčiu, valstybės įmonė Vidaus vandens kelių direkcija vykdo vandens transportui būdingų paslaugų veiklą (52.22 klasė pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 red.)). Valstybės įmonė Vidaus vandens kelių direkcija, siekdama efektyviai ir racionaliai panaudoti patikėjimo teise valdomą valstybės turtą – krantines ir prieplaukas – suteikia teisę vandens transporto priemonių savininkams (valdytojams) (toliau – asmenys) atlygintinai laikyti vandens transporto priemones valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos teritorijoje, krantinėse, akvatorijose. Vandens transporto priemonių laikymo paslaugų įkainiai tvirtinami valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos generalinio direktoriaus įsakymu.
- 2) Vandens transporto priemonių laikymo paslaugų teikimas organizuojamas vadovaujantis vidaus teisės aktu - valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos uostų ir prieplaukų naudojimo ir priežiūros tvarka, patvirtinta valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos generalinio direktoriaus 2016 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. 4S-26 „Dėl valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos uostų ir prieplaukų naudojimo ir priežiūros tvarkos patvirtinimo“ (2017 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. 4S-24 redakcija) (toliau – Tvarka). Tvarka skelbiama valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos interneto svetainėje adresu <http://vvkd.lt/teisine-informacija/#1491384880419-fccd0a27-ed16>. Tvarkoje detalios reglamentuotos procedūros: prašymo, rengiamo pagal patvirtintą formą, sudaryti sutartis arba pratęsti galiojančias sutartis pateikimo tvarka ir terminai, prašymų nagrinėjimo tvarka ir terminai, asmenų informavimas apie priimtus sprendimus, sutarčių rengimas ir pasirašymas, asmenų pareigos naudojantis uostais ir prieplaukomis, komunikacijos su valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos atsakingais darbuotojais tvarka. Asmenų prašymai dėl vandens transporto priemonių laikymo registruojami dokumentų valdymo sistemoje AIVA, sutartis valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos vardu pasirašo laivybos direktorius, kuriam ši funkcija nustatyta pareigybės nuostatuose. *Tačiau nėra nustatyto Tvarkos reglamentuotų procedūrų vykdymo kontrolės mechanizmo, nepaskirtas už kontrolę atsakingas darbuotojas, o tai gali būti laikoma korupcijos pasireiškimo rizikos veiksniumi.*
- 3) Informacija apie valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos teikiamas paslaugas taip pat teikiama įmonės interneto svetainėje, nurodant, kad Kauno žiemos vidaus vandens uosto

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.399325>

² <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f5fb2df0b02311e39a619f61bf81ad0a>

- priepilaukoje ilgalaikio vandens transporto priemonių paslauga suteikiama tik asmenims, kurių vandens transporto priemonė naudojama keleivių plukdymui; tačiau vieša informacija neatitinka Tvarkos nuostatų, kuriuose nurodyta, kad užtikrinamos visų vidaus vandens kelių naudotojų vienodos teisės naudotis krantinėmis bei teikiamomis mokamomis paslaugomis; uostų ir priepilaukų teritorijos ir akvatorijos naudojimas kitų asmenų poreikiams gali būti ribojamas, priklausomai nuo įmonės gamybinės-ūkinės veiklos poreikio. Kadangi *viešai skelbiamos informacijos prieštaravimas patvirtintai Tvarkai gali didinti korupcijos pasireiškimo riziką, rekomenduotina tai įvertinti ir, jeigu reikia, patikslinti Tvarką.*
- 4) Minėta, kad Tvarka patvirtinta 2016 m., pakeista – 2017 m. Pažymėtina, kad 2018 m. valstybės įmonėje Vidaus vandens kelių direkcijoje buvo įgyvendinti struktūriniai pertvarkymai, dėl kurių, be kita ko, buvo panaikinta Uostų tarnyba – struktūrinis padalinys, buvęs atsakingas už vandens transporto priemonių laikymo paslaugų organizavimą. Įvykus struktūriniais pertvarkymams, pasikeitus pareigybių pavadinimams, taip pat darbuotojams, kontaktams, Tvarka nebuvo pakeista. Tvarkoje vis dar nurodant nedarbančių darbuotojų telefonų numerius, el. pašto adresus, asmenys, pageidaujantys laikyti vandens transporto priemones, negali tinkamai įgyvendinti savo teisių ir pareigų, o valstybės įmonė Vidaus vandens kelių direkcija, atitinkamai, negali reikalauti vykdyti pareigų, o prireikus - pareikalauti tiek asmenų (klientų), tiek darbuotojų atsakomybės. *Tai gali didinti korupcijos pasireiškimo riziką.*
  - 5) Šiuo metu vandens transporto priemonių laikymo paslaugų organizavimą vykdo Kelių ir hidrotechnikos statinių priežiūros skyrius. Šio skyriaus vadovo ir vyresniojo inžinieriaus pareigybių nuostatuose abstrakčiai nurodyta, kad atitinkami darbuotojai užtikrina uostų ir priepilaukų panaudojimą vandens transporto naudotojų poreikiams, įskaitant paslaugų teikimą, o skyriaus vadovas taip organizuoja uostų ir priepilaukų racionalų panaudojimą. *Tai, kad darbuotojų, organizuojančių vandens transporto priemonių laikymo paslaugų teikimą, funkcijos ir atsakomybės ribos nėra aiškiai nustatytos, galima laikyti korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnium.*
  - 6) Vadovaujantis Tvarkos nuostatomis, kai kurias funkcijas, organizuojant vandens transporto priemonių laikymo paslaugų teikimą, vykdo uosto kapitonas. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės įmonėje Vidaus vandens kelių direkcijoje yra du uosto kapitonai – Kauno žiemos vidaus vandens uosto kapitonas ir Uostadvario vidaus vandens uosto kapitonas – bendrinio pareigų pavadinimo vartojimas vidaus teisės akte yra ydingas ir gali kelti riziką, kad bus priimti neteisėti sprendimai arba atvirkščiai – neįvykdytos nustatytos pareigos. *Neaiškus teisinis reguliavimas gali lemti korupcijos prielaidas sudarančių rizikos veiksnių atsiradimą.*
  - 7) Apibendrinant, tokia situacija, kai viešai skelbiamoje Tvarkoje nurodyti nedarbantys darbuotojai, jų kontaktai, netiksliai nurodytos darbuotojų pareigos, leidžia dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktus, todėl *gali būti laikomos korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnium.*
  - 8) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė valstybės įmonės Vidaus vandens direkcijos vykdomoje vandens transporto priemonių laikymo paslaugų srityje yra minimali, nes patvirtintas šių veiklos sritį reglamentuojantis vidaus teisės aktas - Tvarka, kurioje nustatytos sutarčių su asmenimis, pageidaujantiais laikyti vidaus vandens transporto priemones sudarymo procedūros, terminai, asmenų pareigos ir teisės, kad būtų užtikrinta naudojimosi infrastruktūra tvarka, tačiau konstatuotina, kad yra priežasčių, didinančių korupcijos pasireiškimo rizikos lygį. Dėl šios priežasties būtina pakeisti Tvarką ir patikslinti nuostatas, neatitinkančias šiuo metu galiojančios valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos organizacinės struktūros, nustatyti kontrolės mechanizmą, pašalinti kitas neaiškias arba dviprasmiškas nuostatas.
-

2. Veiklos sritis – Techninės priežiūros ir gamybos skyriaus vykdoma vidaus vandenų laivų priežiūra ir remontas

- 1) Valstybės įmonėje Vidaus vandens kelių direkcijos Techninės priežiūros ir gamybos skyrius vykdo vidaus vandenų laivų priežiūrą ir remontą, vadovaujantis ISO procedūroje nustatyta tvarka. ISO procedūra nustato laivų ir kitų mechanizmų remonto darbų planavimo, organizavimo, vykdymo, kontrolės tvarką; taip pat patvirtinta Laivų ir kitų mechanizmų remonto schema. Asmenų prašymai (užsakymai) suremontuoti vidaus vandenų transporto priemonę valstybės įmonei Vidaus vandens kelių direkcijai teikiami raštu ir registruojami. ISO procedūra atnaujinta 2017 m. rugsėjo 14 d. ir galiojo iki 2018 m. pabaigos.
- 2) Kokybės vadybos sistema LST EN ISO 9001:2015 nuo 2019 m. valstybės įmonėje Vidaus vandens kelių direkcijoje netaikoma, atitinkamai ISO procedūra neturi teisinės galios ir negali būti prilyginta vidaus teisės aktui. Šiuo metu laivų remonto ir priežiūros procesas tebevykdomas pagal nusistovėjusią praktiką, kuri nėra reglamentuota jokiais dokumentais. Nors ISO procedūroje nustatytos tam tikrų darbuotojų funkcijos, paskirti už procedūros reikalavimų vykdymą atsakingi asmenys, tačiau nurodytos pareigybės šiuo metu panaikintos, kaip minėta, 2018 m. pertvarkius valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos organizacinę struktūrą. Vidaus vandenų laivų priežiūros ir remonto darbus organizuoja tas pats darbuotojas, kurio pareigybė pasikeitusi, tad konstatuotina, kad funkcijos vykdomos tinkamai, užtikrinamas veiklos proceso sklandus įgyvendinimas. *Tačiau nesant teisės akto, reglamentuojančio šią veiklos sritį, nenustačius vertinamoje veiklos srityje dirbančių atsakingų darbuotojų veiklos (funkcijų) ir atsakomybių ribų, atsiranda prielaidos korupcijos rizikai kilti.*
- 3) Iki 2019 m. vasario 25 d. valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos Techninės priežiūros ir gamybos skyriaus vykdomų komercinių darbų ir paslaugų kaina, gavus užsakymą, buvo skaičiuojama būtent tam konkrečiam užsakyme nurodytam darbui. Vidaus teisės aktuose nebuvo reglamentuotos bendros užsakomų darbų kainos apskaičiavimo taisyklės. Įsakymu dėl komercinių darbų patvirtinta Techninės priežiūros ir gamybos skyriaus vykdomų komercinių darbų, paslaugų kainų skaičiavimo metodika, nustatytos aiškios kainų skaičiavimo taisyklės ir įvairių darbų įkainiai, techninės priežiūros ir gamybos direktoriui, atliekant komercinius darbus, pavesta vadovautis šiuo įsakymu. Techninės priežiūros ir gamybos direktoriaus pareigybės nuostatai numato, kad jis vadovauja ir koordinuoja darbus komercinei veiklai, kontroliuoja gamybos proceso eigą. *Tačiau nepaskirtas asmuo, kontroliuojantis šio Įsakymo dėl komercinių darbų vykdymą, o tai gali būti laikoma korupcijos rizikos veiksniumi.*
- 4) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė Techninės priežiūros ir gamybos skyrius vykdomoje vidaus vandenų laivų priežiūros ir remonto srityje yra vidutinė, nes trūksta vidaus teisės aktų, reglamentuojančių šios veiklos vykdymą. Dėl šios priežasties būtina parengti atitinkamus dokumentus, taip pat papildyti esamą Įsakymą dėl komercinių darbų ir paskirti kontroliuojantį asmenį.

3. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

Papunkčiui nurodomi nustatyti vertinimo metu nustatyti korupcijos rizikos veiksniai dėl teisinės bazės netobulumo/nebuvimo, neaiškių ar neskaidrios sprendimų priėmimo procedūrų, nuolatinio pobūdžio tam tikrų nustatytų procedūrų nesilaikymo, blogos organizacijos kultūros, netinkamos darbų ir procesų kontrolės ir priežiūros mechanizmų ir kt.

1. Vidaus vandens transporto priemonių laikymo paslaugų srityje nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

1. Vidaus teisės aktas - Tvarka, reglamentuojanti šią veiklos sritį, yra neaiški ir dviprasmiška, neatitinka šiuo metu galiojančios valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos organizacinės struktūros.
2. Nenustatyta ir nevykdoma Tvarkos įgyvendinimo kontrolė.

2. Techninės priežiūros ir gamybos skyriaus vykdomos vidaus vandens laivų priežiūros ir remonto srityje nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

1. Neparengti vidaus teisės aktai, reglamentuojantys šią veiklos sritį.
2. Nenustatyta ir nevykdoma šios veiklos srities kontrolė.

4. SIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

Pateikiamos siūlomos priemonės veiklos srities vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams mažinti ar panaikinti pagal Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plano formą:

Eil. Nr.	Priemonė	Atsakingas vykdytojas	Įvykdymo terminas	Laukiamas rezultatas
1.	Suderinti valstybės įmonės Vidaus vandens kelių direkcijos uostų ir prieplaukų naudojimo ir priežiūros tvarką su galiojančia įmonės organizacine struktūra, nustatyti kontrolės mechanizmą, pašalinti kitas neaiškias arba dviprasmiškas nuostatas	Valstybės įmonė Vidaus vandens kelių direkcija	2020-04-30	Skaidresnis, aiškesnis vandens transporto priemonių laikymo paslaugų organizavimo procesas, nustatytos aiškios darbuotojų funkcijos, kontrolės mechanizmas
2.	Parengti vidaus teisės aktą (-us), reglamentuojantį (-čius) vidaus vandens laivų priežiūros ir remonto organizavimą ir vykdymą	Valstybės įmonė Vidaus vandens kelių direkcija	2020-04-30	Skaidrus, aiškus vidaus vandens laivų priežiūros ir remonto organizavimo ir vykdymo procesas

Generalinio direktoriaus pavaduotojas

Gediminas Vasiliauskas